

Vg
3358



59

HOC PRÆFAMINE
DE
FAVTOIBVS AVGVSTANÆ
CONFESSIONIS

INTER IPSOS ADVERSARIOS CIRCA EIVS INCVNABVLA DEPREHENSIS

V I R O S

SVMME, MAXIME ET PER-REVERENDOS,
PRÆ- ET NOBILISSIMOS, AMPLISSIMOS, CONSVLTIS-
SIMOS, EXPERIENTISSIMOS, DOCTISSIMOS, CLARISSIMOS,
VEL ALIO QVOCVNQVE HONORIS TITVLO COMPELLANDOS,

QVI VEL NVTV SVO ET PROVIDENTIA, VEL FAVORE ET LIBERALITATE SVA REM
NOSTRAM SCHOLASTICAM TVENTVR,

AD

BENEVOLE AVDIENDAS VII. ORATIONES

DE

FIDEI CONFESSIONE ET CONFESSORIBVS,

QVAE

CIRCA BISECVLARE FESTVM, IN MEMORIAM SAXONVM CONFESSIONIS AVGVSTÆ
VINDEL. QVONDAM EXHIBITÆ CELEBRANDVM

IN SCHOLA ANNÆBERGENSI

A QVIBVSDAM

PRIMI ORDINIS DISCIPVLIS

HABEBVNTVR,

DECENTI RATIONE INVITAT

M. JO. FRIEDLIEB STVBELIVS,

RECT.

ANNÆBERGÆ,

STANNO AVGVSTI VALENTINI FRISIL



Cum illa, quae tempore Confessionis Saxonicae Anno post salutem Virginis puerperium cl. l. xxx. Augustae Vindelicorum Carolo V. Caesari exhibenda imo & exhibita gesta fuerunt, cum meis repperem nuper, ne historiam illius rei, quae secularia haec gaudia nobis peperit, ignorarent, multi occurrerunt mihi inter ipsos adversarios, quorum singularis benevolentia erga doctrinam in illa Confessione propositam eique addictos satis fuit perfecta. Hos curioso tum oculo in eam rem designatos nunc è Coelestino, Chytraeo, Selneccero, Seekendorffio, Mullero, Buddeo, Saligio & Tomis Lutheri in medium producere placet, ut etiam aliis innotescant, sicque appareat, Confessioni nostrae mente a pluribus quam manu esse subscriptum. Primus locus inter Fautores Conf. Aug. Principibus debetur viris, quos non paucos dabimus. In his ipse Carolus V. Imperator eminet, de cuius divino in puriora sacra & hanc Confessionem studio nemo facile dubitabit, qui Epistolas Melanchthonis legit, hoc ei testimonium perhibentis, *nihil mitius illo in totis comitiis fuisse.* Horum sub initium statim certissima favoris sui dedit argumenta. Cum enim mox post adventum ejus de abrogandis concionibus ageretur, & Ferdinandus R. Electori Saxoniae & sociis, *ut elementius secum agatur*, postulanti- bus praesente Caesare respondisset, *precibus non esse locum*, eoque audito Georgius, Marchio Brandenb. pio ardore exandescens, *se prius caput abscindeudum carnifici porrecturum*, dixisset, *quam Deum ejusque sanctissimum Evangelium abnegaret*, Caesar dextra sua clementissime palpanz Marchionem, *mi Princeps*, inquit, *non agitur jam te capite tuo.* Nec audivit deinde stervat suggerentes consilia infestumque eum nostris reddere conantes Principes, quibus id dedit responsi, *se facturum quod jus & aequum suaderet.* Adactis postmodum ostingentis, quos alebat, militibus novae sacramenti formulae, qua fidem adstringere jubebantur, nec adherere se, nec unquam adhaeruros Lutheri, ducibusque eorum rogantibus, *ut superfedere ila laceret, ne praetextu Lutheri a nisi multa cades perpetrentur*, ratas habens eorum preces non sine indignatione dixit: *Si sacerdotes nostri pietatem colerent, non opus esset Lutheri correctore.* Propensissimam quoque voluntatem post Confessionem publice recitatam declaravit. Finita enim praedictione alterum ejus exemplar, Latinum nempe, e manu Pontani, utrumque Alex. Schweisfio, qui Carolo a secretis erat, tradituri, ipse accepit sibi que servavit serena & explicata fronte subindicans, doctrinam Protestantium ex his tabulis cognitam sibi non displicuisse. Qua de causa etiam confutationem ejus a Theologis pontificiis acerbioribus aequo verbis conceptam repudiavit primum, eamque mitius informandam censuit. Scimus praeterea, illum non dubitasse fateri coram Landgravio, *Confessionem amice cum Scriptura S. in plerisque conspirare, de externis tantummodo rebus nonnullis esse dissonantem, de quibus in Concilio agendum putaret.* Et licet ultima ejus sententia Protestantium votis non responderit, invito tamen illo latam hanc fuisse, vel inde constare potest, quod severitatem illius per alios apud Saxonem & socios excusaverit, & post Principum quoque discessum favorem ejus, quo Confessionem profere-
queba-

quebatur, nil mutatum fuisse, vox illamemorabilis testatur, quam, Pon-
rano perpetuum hujus symboli cum divinis literis consensum fortiter
urgente, emisit: *ab necesse est, doctrinam illam, quam Lutherani profitentur,*
plus habere fundamenti, quam quidem nos opinamur. Ferdinandum Regem,
qui à latere illius durantibus comitiis nunquam discessit, ne nunc quidem
longius ab eo se junctum esse patiemur. Fautoribus A. C. omnino accen-
sendum. Etiam si enim non bene primum de ea sentire visus sit, & Lu-
therum ita odio habuerit, ut execrandam & plane abominabilem ejus
doctrinam pronuntiaverit, placatum tamen a Maria sorore, pariter hic
memoranda, & causa accuratius perspecta mox fidei nostræ, quam ipse
Imperator factus clementissimètovit, applausisse, ex epistola ad Ge. Caf-
sandrum data sit manifestum. Stockflethus inter eos, qui expressio-
rem significationem voluntatis suæ erga Aug. Conf. sub id tempus dedere,
omnes fere Electores, Albertum Moguntinum & Hermannum Coloni-
ensem, Brandenburgicum item Joachimum & Fridericum Palatinum,
una cum Palatino Othone Henrico & Gvilielmo ac Ludovico, Baviariæ
Ducibus, Duces insuper & Principes Brunsvicenses & Mechelburgenses
vult referri. Et de Moguntino quidem satis constat, eum studia sua er-
ga nostros vultu & verbis sæpe tum significasse. Sub ipsum enim Co-
mitiorum auspiciis Vincentio Pimpinello, homini Italo, in sacro illo,
quod mislam vocant, publice verba facienti & in Germanorum defecti-
onem atque duritiam acerbius paulo invehenti graviter succensuisse, oris-
que illa, qua usus erat, libertate valde offensum esse, perhibent. Idem
Joh. Eccii immodestiam in disputando acriter increpuit, & cum præci-
pitari omnia perque iram & odium agi videret, conventibus de religio-
ne deliberantium interesse amplius noluit, discessum minitatus, nisi sani-
ora afferrent, imo morbum aliquando finxit, eoque absentiam suam ex-
cusavit, ne cruenta, quæ nauseabat, consilia audiret. Nec pejor erga Pro-
testantes affectus fuisse fertur Colonienfis, palam contestatus ante Comi-
tia, *se ditione sua æquo animo cariturum, modo res concordia coalescere possent.*
De Guilielmo autem, Baviariæ Duce, accepimus, illum veritatis vi per-
motum temperare sibi non potuisse, quo minus Electorem Sax. post
editam modo Confessionem blanda oratione compellaret, conceptisque
verbis eam laudaret. Addunt, quod reversus in hospitium professus sit,
*doctrinam Protestantium longe aliter se habere, atque ad se ante fuisset rela-
tum,* proptereaque D. Eccium, nullo negotio eam profigari posse glori-
atum ita sit allocutus: *beus tu, etiannum putas, refutari posse Lutherano-
rum dogmata? cumque regessisset ille, è scriptis Propbetarum & Apostolo-
rum ea refelli vix ac ne vix quidem posse, in Patrum autem dictis & Concili-
orum decretis situm esse aliquid adversus illa præsidii, id quod etiam omnes
ejus socii falsi sunt, Bavarus averfus ab eo se factam Lutheranis injuri-
am ægre ferre, non obscuro indicio prodidit. Ita Henricus, Dux Bruns-
vic. durus alioqui, Melanchthone in convivium adhibito, capita illa Con-
fessionis de utraque specie, de conjugio sacerdotum & de tollendo ciborum de-
lectu omnino esse approbanda, candidè pronuntiavit. Cumque Henricum*

Me.

Mechlenburgensem, Electoris Sax. affinem, aliquoties senatu prohibi-
tum inveniatur, quando de Confessione consilia conferre placuit, fa-
cilis hinc conjectura datur, eum faventem Evangelicis animum sæpe
numero aperuisse, atque ideo reliquis fuisse suspectum. His etiam Po-
meraniæ Duces & Georgium Ernestum Hennebergicum addere possem,
quos causæ meliori pariter cupiisse ajunt, publice tamen tueri eandem
noluisse. Alios quoque multos Principes, qui Aug. Comitibus interfu-
ere, patrocinatos esse, Confessioni, Commentariolum illud Histori-
cum Spalatini, res quasdam in his Comitibus gestas complectens & To-
mo V. Jenensi atque Altenb. Opp. Lutheri insertum, nos abunde docet.

Principes excipiant illi, qui Principibus fuerunt à consiliis eorumque
oratores & domestici, quorum multi Confessione & Confessorum con-
stantia delectati sunt, eamque laudarunt atque defenderunt. Sane Spa-
latinus modo memoratus ibidem scribit, non facile Principem aut Epi-
scopum Augustæ inventum, in cujus aula non aliqui saltem Lutheri &
fidei purioris, imo & conjugii sacerdotalis, fautores fuerint deprehensi,
quantumvis id indignantibus Dominis, quos propensio eorum haud po-
tuerit latere. Nec defuisse scimus, qui licet periculum esset rectiora sva-
dere, procul tamen habito omni metu Principes suos commonuerint,
ne acerbiora consilia admitterent, prædicentes, si rem dubia belli alexæ
committere vellent, ipsos eorum cives detrectaturos obsequia, atque ar-
ma attingere recusaturos. Unde etiam quidam Principum amici con-
silia mitiora suppeditantes gratia eorum exciderunt, & deliberationibus
de religione institutis exesse iussi sunt, quod Dominis mala machinan-
tibus obloqui spemque hostium nostrorum evertere ausi fuerant. Inter
Legatos commendari meretur Dantiscus, quem Rex Poloniarum
miserat, vir probus & veritatis amans, cui nullum verbum, quod frau-
di esse posset nostris, quorum familiaritate & consuetudine non sine vo-
luptate usus est, excidisse legimus. Nec male de Confessione meritus
est Juliacensium Ducis Orator, Comitibus dignitate præfulgens, cui non
rata habenti omnia, quæ coquebantur, accessu ad deliberationes publi-
cas interdiceret reliqui conati sunt, licet nil moratus eorum iras sponte
locum suum iterum occupaverit. Ipsa Imperatoris Caroli & Ferdinan-
di R. aula non adeo sterilis fuit ejusmodi ministrorum, qui cognita cau-
sæ bonitate de Lutheranis recte cœperunt sentire, eorumque salutem de-
fendere non dubitarunt. Principes eorum fuere Alphonsus Valdesius,
Hispanus, & D. Corn. Scepperus, Carolo a literis secretioribus, qui viden-
di Melanchthonis cumque eo colloquendi, quo flagrabant, desiderio ob-
secuti, facta ejus copia, significarunt illi, *Hispanis persuasum esse, Lutheranos
impie de SS. Trinitate, de Christo, deque matre ejus virgine loqui, & ob hanc
causam nomen Lutheri illos adeo hætenus perosos esse, ut citius Deum Lutherani,
quam Scythæ cujusdam truculentissimi, cade placari existimaverint. Id cum
Melanchthon ex multis ejus gentis se ipsum audivisse, neque opinionem illam
ex animis eorum evellere potuisset, responderet, Alphonsus dixit, se paulo ante
Cæsari, data occasione, summam fidei, quam Lutherani sequantur, exposuisse, ut*
intel-

intelligeret, non adeo Ecclesiam Cathol. per eos oppugnari, quam vul. op. putaretur. Omitto reliqua, quæ Seckendorffius ex Cœlestino affert, ad Scepperum redire festinans, a quo hanc sententiam latam esse didici: *Si opibus affluerent Protestantés, facile illos de Italis religionem emturos, quamcunque optarent, nunc autem paupertate oppressis obtinende suæ vix ullam spem superesse.* De Hispanorum in Lutheranos implacabili odio diximus modo: illud tamen nec fuisse omnium, nec internecinum in omnibus, tum ex Alphonsi moribus, quos vidimus, tum ex procerum Hisp. responso, quod Cæsari illos consulenti, *quæ ratione agendum cum Lutheri affectis putarent?* reddidere, apparet. Scilicet, *equum sibi videri,* responderunt, *ut Cæsar, si quid in Confessione eorum cum fide Catholica pugnans inveniret, nihil non experiatur, quo tolli pestis illa queat: sin vero controversia esset tantummodo de externis quibusdam ritibus, nolle se, ut gravius aliquid in eos decernat.* Ut vero de re omni plenius constet, *probis quibusdam hominibus, qui partium studio non teneantur, id dandum negotii, ut eorum placita examinent.* Cæcus sit oportet, qui favoris aliquos hic emicantes igniculos non agnoscat, aut plane alienos à Conf. fuisse ita judicantes, contendere velit. In domesticis Imperatoris etiam fuisse suspicor illum nobilem, qui, cum Theologi pontificii magnam librorum adversus Lutherum emissorum farraginem Cæsari obtulissent, hæc plena indignationis verba protulit: *non prius acquiescent scurræ isti, quam nos omnes obtritros summaque imis mista videant: bilem movent Cæsari, ejusque animum ad pacem & pietatem proclivem perturbant atque inflammant.* E Ferdinandi autem familia D. Paulus Ricenerus, Regis Medicus, venit commendandus, quem honestissime de rebus nostris sensit & contrariæ partis inelephantiam & severitatem valde demiratum, secum etiam forte detestatum, fama est.

Nunc ad sacri ordinis homines devenio, quos ut omnes abhorruisse credam nostram Confessionem tantum abest, ut plurimos potius ei fuisse plane sim persuasus. Miraberis forte, si etiam Campegio, Romani Pontificis Oratori, data opera huc usque reservato, locum aliquem assignavero inter ejus Fautores, quem tamen hostem puriorum sacrorum fuisse, est in propatulo. Verum, etiamsi concedam, multis convitiis & maledictis illum in nostros sæpe esse debacchatum, ne partibus suis parum fecisse satis videretur, id tamen affirmare ausim, longe aliter animo erga Confessionem fuisse affectum, ac verba interdum sonuerint. Sane non potuit à se impetrare, ut illa omnia abjiceret & condemnaret, quæ nostri statuebant, & cum vel maxime Esavum externo habitu præ se ferret, Jacobi tamen vocem non plane poterat dissimulare. Non enim ingemuit solum calamitate temporum, & dudum se mente hoc præcepisse, dixit, *monachorum inauditam multitudinem, (impietatem luxum & petulantiam fortassis etiam dicere voluit) grande malum Ecclesie constaturam;* sed coram aliis etiam hoc profiteri non erubuit, *veniam concedi posse doctrinæ Protestantium, rem vero esse mali exempli, quia metus sit, ne alia etiam nationes præter Germanicam simile aliquid moliantur & postulent, dumque in mandatis sibi esse non negavit, ut nonnullis circa sacra abusibus medeatur, eosque tollat, Confessionem hosipfos execranti testimonium non ignobile perhibuisse ille purpuratus,*

tus, ipseque Romanus Præful Protestantium querelas non contemnendas putasse dicendus est. Nec vero è sacro Pontificis senatu ille solus Confessione calculum adjecit suum, sed longe plures hujus dignitatis viros eidem esse suffragatos novimus, non inficientes, *doctrinam nostram sese satis recte habere, neque nota non esse dignam, modo pluribus consultis emendatio fuisset suscepta, qua semel in iracundiam adducta, modum se non dispicere affirmarunt, quo concordare parari possit.* Cinxere latus eorum multi Episcopi, è quibus Augustanum, nobilissima à Stadio gente ortum, præ reliquis laudandum arbitror. Hic (liceat rem totam ex Cœlestino huc transferre, quod etiam Ill. Vito licuit,) in confesso Principum in id delectorum, ut de componendis dissidiis Ecclesiasticis & reconciliandis partium animis agerent, dicendi occasionem nactus, oratione seria & pia id egit quam diligentissime, *summam darent operam presentes caverentque, ne quid verbo divino contrarium & ab æquo justoque discrepans in causa religionis definirent & statuerent.* Nimis enim verum & manifestum omnibus esse, quod *Lutherana sententia addicti nullum Christianæ fidei articulum hætenus assertionibus & disputationibus suis oppugnare vel evertere conati essent. Quæ cum vera ita se haberent, omnes pios & amantes pacis viros decere, ut de mediis & viis ad pristinam Ecclesiæ tranquillitatem & concordiam recuperandam, confirmandam & conservandam profuturis & idoneis unice cogitent.* His auditis, Archiepiscopus Salisburgensis, conversa ad Augustanum oratione, hæc cum verbis allocutus est: *Unde tibi hæc subita mutatio & desperata sanctitas? aliam enim mentem & de religione sententiam me ex te non ita pridem audivisse, recentiamnum memoria teneo.* Cui Augustanus respondens his sese defendit verbis: *Non equidem, me hætenus in vitæ meæ curriculo multa impia & reprehensione digna facta designasse, diffiteor; sed abjurata impietate & rejectis malitiose vitæ illecebris, vitam vivendi rationem ingredi, præsens me tempus & occasio jubet.* At, *ne quid dissimulando præcream, Episcopo Salisburgensis, tuæ fortassis vitæ institutum meo non multo est religiosius & melius.* Tanto vero tuum propositum meo & pejus & abominabilius, quanto majore pertinetia & contentione peccata tua excusare, idololatricos abusos palliare & impiam doctrinam defendere atque stabilire conaris, *cujus impietatis ut me participem faciam, Deus prohibeat & avertat!* His ejusmodi verborum strepitu inter se altercatibus, Joachimus I. Elector. Brandenb. adfuit, ac voce elevata in hunc sermonem erupit: *quod Lutherani nullum Christianæ fidei articulum evertant, nequaquam cum veritate convenire.* Augustanus igitur veritatem dictorum quo acrius urisit, eo vehementius reclamavit Brandenburgicus. Quapropter fidei articulos, à Luthero oppugnatos & everfos recenseri & indicari sibi Augustanus petiit, cujus petitioni Brandenburgicus annuens, Ecclesiam Catholicam & Sanctorum invocationem a Lutheranis negari, exterminari & rejici, affirmavit; sed Augustanus, invocationem Sanctorum fidei articulis eximens, & Lutheranos non Ecclesiam Catholicam, sed abusum tantum in Ecclesia Rom. hærentes taxare & oppugnare, monens, multos, multos & periculosos errores in ea reliquos esse, neminem inficias ire posse, dixit Archiepiscopus & Septemvir Moguntinus, Albertus, talium altercationum & rixarum illi loco & tempori parum convenientium pertæsus,

ut

ut finem contendendi facerent, petiit, de multorum abusu emendatione & pace publica per imperium Rom. constituenda serio eos cohortatus. Repetita hac post meridiem contentione & aucta, alteroque mendacii alterum coarguente, a verbis pene ad verbera est devenum. Videmus itaque, Virum hunc magnæ autoritatis omnes Confessionis articulos ab hæreseos nota absolvisse, emendatum, postquam se errasse antea & deliquisse fenserat. Habeo etiam alios inferioris ordinis Theologos pontificios, quorum nomina huic catalogo Fautorum C. A. attextam. Palmam præripiunt reliquis Menfingius, Prædicatorum ordinis socius, & is, qui Carolo Imper. fuit à Confessionibus audiendis & à concionibus in aula habendis, homo ex discalceatorum familia probus & integer. Alter, Joachimi Marchionis Brandenb. comes & gravis Lutheri antea adversarius, pertæsus disputationum, quas focii instituebant, nisi meliorem inirent rationem, se cucullum etiam mox abjecturum (id enim sibi perinde esse) minitatus, ob hoc dictum cum Principis illius graviter hac voce offensi filio, non invitus quidem, domum redire jubebatur: Alter verò, mirari se, dixit, eruditos quosdam in Germania ea loquendi formula offendi, qua homines per fidem iusti coram Deo & sancti evadere dicantur, quam etiam ipse Verbo divino plane consentaneam dudum defenderit. Unde nemini mirum videri poterit, cur eum Eccius, Faber, Wimpina & Cochlæus à suo consortio aruerint, consiliorumque suorum noluerint esse participem, quippe cui etiam cum Medardo, quo stentore Ferdinandus utebatur, hoste Lutheranorum infensissimo, non bene convenisse, narrant qui August. Conf. historiam condiderunt. De Mariæ Reginæ concionatore, qui nostris etiam optime velle visus est, nihil nunc moneo, nec de iis, quos Moguntinus secum habuit, sacris oratoribus, ideo hæreseos nomine suspectis, & à consiliis Theologorum aliquoties remotis, quod rectiora docentes credentesque condemnare nollent, nunc duum viros illos ex reliquorum literatorum cœtu producturus in scenam, Erasnum nempe & L. Paulum Rosellium. quorum prior ille ab Imperatore ad Comitium invitatus valetudinis obtentu venire renuit, Joh. Dantisco & Melanchthoni indicata per literas sententia, quæ eo collineabat, iis difficultatibus laborare causam religionis, quibus Synodus Oecumenica tollendis vix sufficiat, imprimis cum mos nunc ita ferat, ut qui dicant, quod sentiant, Lutheranismi statim rei peragantur, unde vix sperare possit, se ad componendas controversias salutare aliquid collaturum, contestatus alibi, emendationem sacrorum procedere ex voto non posse, nisi ab ipso Pontifice R. capiatur initium: Hic vero, Rosellius, Melanchthonem monuit epistola Venetiis ad eum data, ne ulla in re cederet adversariis, inter quos tanquam lupos nunc versaretur, suaque constantia famam retunderet, que narret, nimis multa illum Campegio concessisse.

Æquum est, ut etiam civitatum quarundam benevolentiam erga Confessionem prædicemus. Significarunt autem studia erga illam sua Argentinenfes, in duobus modo capitibus à nostris tunc dissidentes, nec non Francofurtenses palam testati, se Confessionis Electoris Sax. adhæsuros: & ipsis adhuc Comitibus durantibus Vinshermenses, Heilbrunenses, Campidunenses & Weissenburgenses partibus nostris, paucitate illa nil territi, laudabili imitatione Norimbergensium & Reutlingensium, accefferunt.

Præ-

Præterea Lubecenses & Lunæburgenses aliosque, quos circa idem tempus doctrinæ defecationis amore correptos Evangelium recepisse Jo. Pomerus per literas Melanchthoni Augustæ versanti nuntiavit. In iis vero locis, ubi toti universitati illa non placuit, quidam saltem, rari quippe in gurgite vasto natantes, miro ejus studio tenebantur, nec ipsa Italia ejusmodi hominibus vacua erat, in quibus genuinæ fidei & sinceri cultus amor & desiderium vigeat, unde quamplurimos illarum terrarum incolas eventus, quem negotia illa Augustana habitura essent, expectatione penes contabuisse, Rosellius in Epistola supra allegata indicavit. Quin Martis quoque filios, quos hoc agmen claudere jubemus, tunc agnovisse, quid distent æra lupinis, nec Protestantium conatus odisse, ex ea narratiuncula, quam Spalatinus habet, colligi poterit. Capite truncandus erat de sententia judicium Hispanus, qui civium suorum quempiam gladio transfixum necaverat. Is jam flexis genibus subiturus supplicium hoc rogavit adstantes, *ut illa precationum perfectissima formula, qua Servator nobis prævisset, pro se apud Deum intercederent, utque hoc facturi digito erecto voluntatis sua aliquod signum darent*; hoc nemo quisquam militum, qui adfuerunt, recusavit, cum vero illos obtestatus esset insuper, *ut sacra feralia pro ipso desuncto fieri aliquoties juberent*, ne unus quidem inventus, qui digito erecto id vellet polliceri, quibusdam exclamantibus: *nullus Misse amplius est valor!* Non vero gregarii solum milites, verum etiam præfecti eorum Lutheri instituto favebant: cujus rei fidem nobis facit exemplum Centurionis Hispanici, qui petulantiam popularis sui Melanchthonem sic insultanti: *Hem veniet ne etiam Lutherus, monachus ille, qui vestalem duxit, Antichristum forte ex ea procreaturus?* his verbis inhibuit: *Taceas velim, Lutherus non est talis, quem nobis fingimus; legi quadringentas illas Theses, quibus eum oppugnare aggressus est: non autem credo, Lutherum jure ab eo accusari.* Piget ea, quæ de ductoribus octingentorum militum è Casare in custodiam corporis sui tunc adhibitorum supra commemoravi, utique huc spectantia, repetere, ne crambe bis cocta Benevolis Lectoribus fastidium moveat, nimia verbositate non offendendis; idque cavens huic opellæ: mox finem imponam, quem etiam angustum chartæ spatium mihi indicit, si illos prius rogavero, ut Oratores meos VII. numero, quorum gratia hoc, quicquid est, prelo subjiendum fuit, benevole audire ne graventur. Dicent autem, sermone omnes Lat. prof. usuri, hoc ordine:

- I. GEORGIUS FRIDERICVS MULLERVS, Frohnav. Prologus futurus, *Natalem Aug. Conf.* celebrabit.
- II. JOH. CHRISTOPH. PELVGBEIL, Mauromontanus, *Necessitatem Confessionis Fidei* dabit demonstratam.
- III. JOH. CHRISTOPH. NIEMERVS, Wiefentis, *Disimulationem Fidei & Religionis illicitam* damnabit.
- IV. JOH. DAN. HEYDIVS, Zottovicenf. *Prudentiam Christianam circa Professionem Fidei* delineabit.
- V. JOH. AVG. HVBSCHMANNVS, Annæbergens. *Celeberrimos Fidei Confessores ex omnium temporum memoria* reperitor sistet.
- VI. JOH. GOTTLIEB SCHNEIDERVS, Schmiedebergenf. *sgillatim JOHANNEM Confessorem, Sax. Elect. ejusque Socios* laudabit. Et tandem
- VII. JOH. FERDINANDVS SCHEVERECKIVS, Annæb. Lutheranos ad *perpetuam in Fidei purioris professionis Constantiam* hortabitur.

Facite, INSPECTORES GRAVISSIMI, FAVTORESQUE OPTIMI, ut hos, quos tradimus Vobis, Aug. Conf. Fautores, Nostros, diduris de Confessione fidei, alios Fautores peperisse intelligamus, hincque frequentes adesse, adesse faventes!

ous
ae-
lo-
pe
is-
a-
co-
oc-
ar-
qid
la,
en-
m
n-
oro
od
rit,
eri
let
on
u-
ni-
we-
ex
ef-
lu-
nc
ne
fi-
m,
ve-
elo
no-
abit,
ton-
abit.
t.
npo-
Sax.
ioris
ML,
de
ab

VD 48

ULB Halle 3
007 543 808






HOC PRÆFAMINE
DE
FACTORIBVS AVGVSTANÆ
CONFESSIONIS

INTER IPSOS ADVERSARIOS CIRCA EIVS. INCVNABVLA DEPREHENSIS

V I R O S

SVMME, MAXIME ET PER-REVERENDOS,

LISSIMOS, AMPLISSIMOS, CONSVLTIS.

TISSIMOS, DOCTISSIMOS, CLARISSIMOS,

INQVE HONORIS TITVLO COMPELLANDOS,

PROVIDENTIA, VEL FAVORE ET LIBERALITATE SVA REM
NOSTRAM SCHOLASTICAM TVENTVR,

AD

AVDIENDAS VII. ORATIONES

DE

SSIONE ET CONFESSORIBVS,

QVAE

VM, IN MEMORIAM SAXONVM CONFESSIONIS AVGVSTÆ
L. QVONDAM EXHIBITE CELEBRANDVM

HOLA ANNÆBERGENSI

A QVIBVSDAM

MI ORDINIS DISCIPVLIS

HABEBVNTVR,

DECENTI RATIONE INVITAT

RIEDLIEB STVBELIVS,

RECT.

ANNÆBERGÆ,

NO AVGVSTI VALENTINI FRISII.

